

Raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na obszar NATURA 2000

**Dolina Liwca PLB140002 oraz Ostoja Nadliwiecka PLH140032
polegającego na budowie dziesięciu budynków mieszkalnych
i dziesięciu zbiorników na nieczystości ciekłe
na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak,
gmina Korytnica**

Wnioskodawca: Michał Wolniak

Wykonawca: AsLege - Ochrona Środowiska
ul. Solidarności 12a
32-400 Myślenice
NIP 681 182 80 84
Tel. 664-133-649

Autorzy opracowania: mgr inż. Joanna Stalmach - kierownik zespołu
mgr inż. Bożena Bucior

Spis treści

1. Opis planowanego przedsięwzięcia	3
1.1. Charakterystyka przedsięwzięcia	3
1.2. Warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji/użytkowania	7
2. Opis elementów przyrodniczych objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia	9
2.1. Opis elementów przyrodniczych obszaru NATURA 2000 Dolina Liwca PLB140002	9
2.2. Opis elementów przyrodniczych obszaru NATURA 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032	11
3. Szczegółowa analiza wpływu planowanego przedsięwzięcia na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony obszaru NATURA 2000	14
4. Opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na obszar NATURA 2000, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, stałe i chwilowe oddziaływanie na obszar NATURA 2000 oraz przedmioty ochrony	29
5. Analiza krajobrazowa	33
6. Opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich skuteczność	36
7. Przedstawienie zagadnień w formie graficznej i kartograficznej w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczegółowości analizowanych w raporcie zagadnień	37
8. Data sporządzenia raportu, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów	37
9. Oświadczenie	37
10. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu	38
11. Załączniki	39

1. Opis planowanego przedsięwzięcia

1.1. Charakterystyka przedsięwzięcia

Cechy i skala planowanego przedsięwzięcia

Planowane przedsięwzięcie przewiduje wydzielenie osobnych działek pod każdy z planowanych domków o pow. 10 ar, budowę 10 budynków mieszkalnych, jednorodzinnych, wolnostojących z dachem dwu- lub wielospadowym, krytym blachodachówką wraz ze szczelnymi zbiornikami na ścieki ze szczelnymi, utwardzenie kamieniem powierzchni pod projektowaną drogę dojazdową do działek o dł. 350 m i szer. 6 m.

Powierzchnia wydzielonych działek - $10 \times 1000 \text{ m}^2 \rightarrow 10\,000 \text{ m}^2$

Wymiary budynków: 10 x 16 m, wysokość do 9 m.

Zbiorniki na ścieki - szczelne, bezodpływowe, podziemne zbiorniki o pojemności max. 10 m³, z odpowietrznikiem na wysokości 1m.

Droga dojazdowa utwardzona kamieniem o dł. 350 m i szer. 6 m - 2100 m².

Lokalizacja

Planowana inwestycja zlokalizowana zostanie na działce nr 143 w miejscowości Seklak, (wieś w Polsce położona w województwie mazowieckim, w powiecie węgrowskim, w gminie Korytnica, nad rzeką Liwiec).

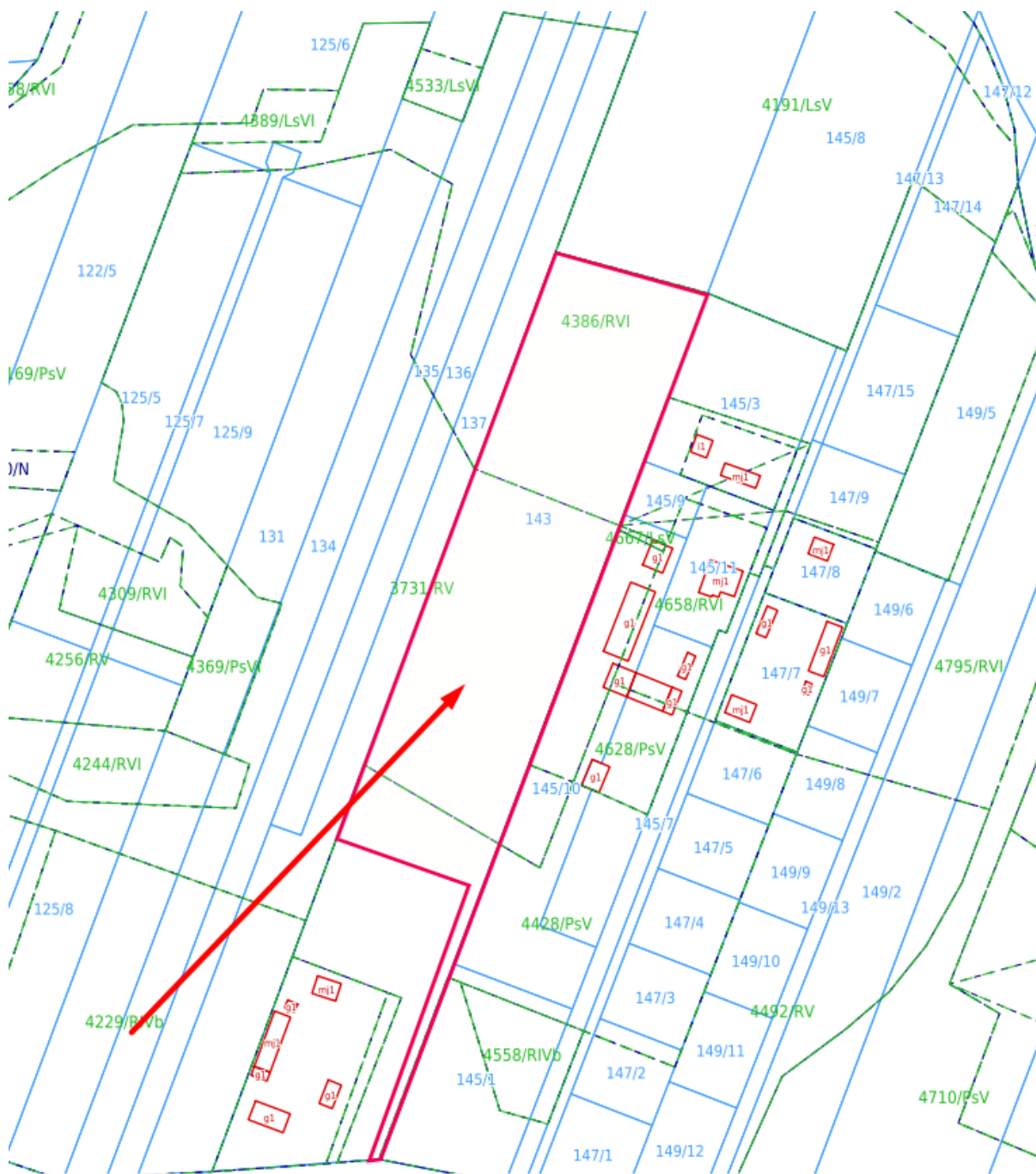
Powierzchnia działki ewid. nr 143 - 31 719 m².

Powierzchnia do przekształcenia w ramach planowanej inwestycji - 12 100 m².

Rysunek. Lokalizacja działki 143 w miejscowości Seklak - miejsca realizacji planowanej inwestycji (źródło: <https://mapy.geoportel.gov.pl/imap/>)

Inwestycja będzie realizowana w środkowej części działki o przeznaczeniu użytku gruntowego jako pastwiska trwałe i grunt rolny, nie będzie swoim zasięgiem wkraczać na teren działki o przeznaczeniu użytku gruntowego jako las.

Rysunek. Zakres planowanej inwestycji na działce ewid. nr 143 w miejscowości Seklak (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Stan istniejący

Obecnie działka jest w większości niezagospodarowana, jedynie obszar przy drodze zajmują budynki gospodarcze, użytkowane wcześniej przez azyl dla psów. Pozostałą część działki stanowi roślinność łąkowa przechodząca w sosnowe nasadzenie a następnie przy rzece Liwiec wykształca się las łąkowy.

Rysunek. Zagospodarowanie działki inwestycyjnej (źródło: "Inwentaryzacja przyrodnicza...", wyk. mgr Kamil Szczepka, Kraków 2021 r.)

Środowisko przyrodnicze

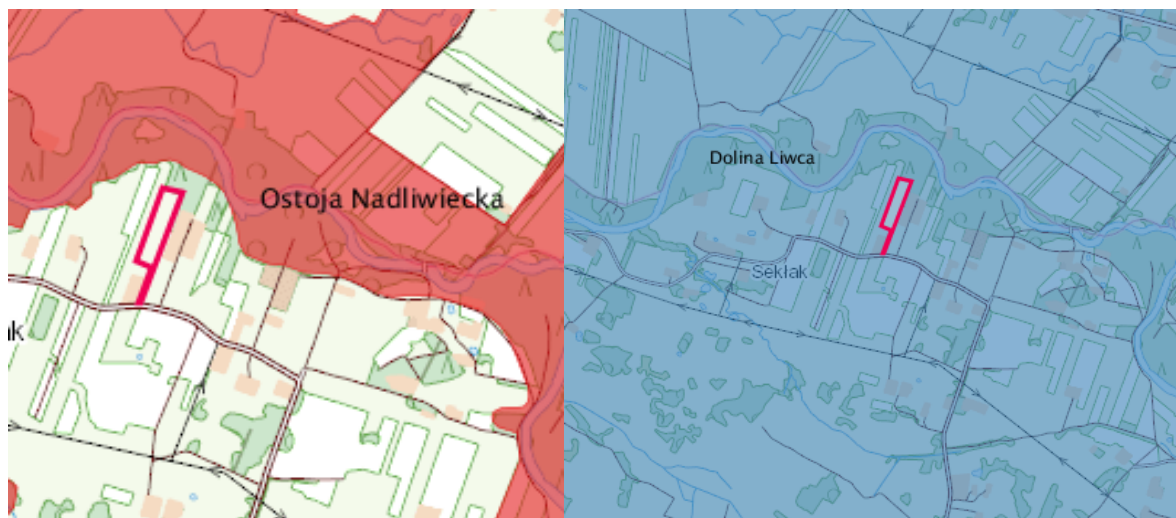
Działka 143 ma kształt prostokąta. Południowy kraniec działki zaczyna się przy drodze gruntowej a północny kraniec kończy się przy rzece Liwiec, nad którą wykształca się las łęgowy, przechodzący następnie (w kierunku południowym) w głównie sosnowe nasadzenie a następnie roślinność łąkową. Obszar przy drodze zajmują budynki gospodarcze, użytkowane wcześniej przez azyl dla psów. Obszar jest terenem zalewowym. Działka otoczona jest przez pola uprawne oraz łąki i pastwiska.

W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się zabudowania innego gospodarstwa. Wzdłuż rzeki w okolicy wykształca się łąg o zmiennej szerokości od około 50 do 200 m.

Na obszarze działki inwestycyjnej nr 143 występują tereny prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- NATURA 2000 Obszary Specjalnej Ochrony - Dolina Liwca PLB140002 (całościowo),
- NATURA 2000 Specjalne Obszary Ochrony - Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (fragmentarycznie).

Obszar realizacji planowanej inwestycji tj. budowy zespołu domów mieszkalnych leży w obszarze NATURA 2000 Obszary Specjalnej Ochrony - Dolina Liwca PLB140002 oraz w sąsiedztwie NATURA 2000 Specjalne Obszary Ochrony - Ostoja Nadliwiecka.

Rysunek. Położenie obszaru planowanej inwestycji na tle obszarów NATURA 2000 (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Teren inwestycji leży na terenie korytarza ekologicznego Dolina dolnego Bugu - Dolina dolnego Wieprza – GKPnC-7. Wcześniej, przed rokiem 2012 w odległości kilkuset metrów przebiegał korytarz Dolina Dolnego Bugu GKPnC-2.

Rysunek. Lokalizacja planowanej inwestycji na tle korytarzy ekologicznych (źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>)

W drugiej połowie kwietnia oraz w maju 2021 roku przeprowadzono inwentaryzację gatunków roślin oraz zwierząt występujących na działce, na której planowana jest realizacja inwestycji. Opracowanie pn. "Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby budowy budynków jednorodzinnych na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak, gmina Korytnica" wykonanej przez mgr Kamila Szczepkę, Kraków 2021 r. stanowi załącznik do niniejszego "Raportu...".

1.2. Warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji/użytkowania

Zakres planowanych prac - faza realizacji

Planowane przedsięwzięcie przewiduje wydzielenie osobnych działek pod każdy z planowanych domków o pow. 10 ar, budowę 10 budynków mieszkalnych ze szczelnymi zbiornikami na ścieki, utwardzenie kamieniem powierzchni pod projektowaną drogę dojazdową do działek.

Powierzchnia wydzielonych działek - 10 x 1000 m² → 10 000 m²

Planowany sposób zabudowy - 10 wolnostojących domów jednorodzinnych o wymiarach: 10 x 16 m, wysokości do 9 m. Budynki mieszkalne jednorodzinne powstaną w technologii tradycyjnej-murowanej, z fundamentami w postaci płyty fundamentowej z więźbą dachową drewnianą, z dachem dwu- lub wielospadowym, krytym blachodachówką. Właściciele poszczególnych działek zdecydują o jej zagospodarowaniu, działki będą ogrodzone.

Zbiorniki na ścieki - szczelne, bezodpływowe, podziemne zbiorniki o pojemności max. 10 m³, z odpowietrznikiem na wysokości 1m.

Droga dojazdowa utwardzona kamieniem o dł. 350 m i szer. 6 m - 2100 m².

Wszelkie prace związane z realizacją przedmiotowej inwestycji zostaną wykonane z zastosowaniem sztuki budowlanej, która będzie możliwie jak najmniej uciążliwa dla otaczającego środowiska. Zabudowa i zagospodarowanie działek będzie postępować z czasem przez właścicieli poszczególnych działek.

Roboty przygotowawcze:

1. Utwardzenie drogi dojazdowej.
2. Tyczenie geodezyjne budynków.
3. Zabezpieczenie terenu.

Sprzęt: ręcznie, koparko-ładowarka.

Etapy prac budowlanych:

1. Utwardzenie drogi dojazdowej - wybranie oraz utwardzenie podłoża kamieniem pod projektowany dojazd. Ziemia będzie rozplantowana na pozostałej części powierzchni inwestycyjnej.
2. Roboty ziemne - wykopy pod fundamenty, szczelne zbiorniki na ścieki.
3. Budowa fundamentów (deskowanie, zbrojenie i zalewanie betonem).
4. Budowa przyłączy oraz posadowienie zbiorników na ścieki.
5. Wykonanie ścian budynku, dachu (stan surowy budynków mieszkalnych).
6. Zagospodarowanie ziemi z wykopów i zagospodarowanie terenu wraz z budową dojeżdż i dojazdów.

Sprzęt: koparko-ładowarka, ręcznie, transport materiałów samochodami ciężarowymi, dowóz betonu betoniarką.

Roboty wykończeniowe:

1. Ocieplenie budynku i wykończenie z zewnątrz.
2. Prace instalacyjne wewnętrzne oraz wykończenie wewnątrz budynku.
3. Wywóz odpadów z budowy.

Sprzęt: roboty te będą odbywać się częściowo ręcznie, a częściowo mechanicznie przy użyciu specjalistycznych narzędzi.

Transport

Wszelkie materiały potrzebne do realizacji inwestycji tj.: materiały do budowy, a także wszystkie elementy i urządzenia bezpieczeństwa ruchu będą pozyskiwane przez wykonawcę robót i transportowane transportem kołowym na miejsce wbudowania. Odpady również będą wywożone przez transport kołowy.

Warunki użytkowania terenu w fazie użytkowania: budynek mieszkalny jednorodzinny z podjazdem, właściciele poszczególnych działek zdecydują o zagospodarowaniu terenu działki, działki będą ogrodzone.

Użytkowanie - faza eksploatacji

Celem inwestycji jest korzystanie z obiektów mieszkalnych.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia nie będzie powodowała szkody dla wartości przyrodniczych obszarów Natura 2000.

Tabela. Parametry planowanej inwestycji

Wykorzystanie terenu działki nr ewid. 143 - powierzchnia działki 31 719 m ²	Powierzchnia [m ²]	% powierzchni działki
Zabudowa (projektowana i istniejąca)	2 010	6,34
Utwardzenie terenu (droga dojazdowa)	2 100	6,30
Powierzchnia biologicznie czynna	27 709	87,36

Przy realizacji inwestycji planuje się pozostawienie około 88% powierzchni biologicznie czynnej działki objętej przedsięwzięciem.

Po zakończeniu budowy uciążliwość inwestycji zamknie się w granicach przedmiotowej działki. W trakcie eksploatacji budynków przewiduje się:

- zastosowanie ogrzewania proekologicznego - pompy ciepła, kolektory słoneczne,
- hałas związany z pobytem ludzi w obiektach nie wpłynie znacząco na pogorszenie warunków akustycznych,
- odprowadzenie ścieków sanitarno-bytowych do szczelnych zbiorników na nieczystości (opróżnianie zbiorników będzie wywożone przez uprawnioną firmę).
- wody opadowe odprowadzane będą zanikowo do gruntu działki inwestycyjnej,
- odpady stałe będą gromadzone w pojemnikach, odpady będą wywożone przez uprawnioną firmę,
- budynki wykonane zostaną z materiałów i wyrobów oraz w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia dla higieny i zdrowia użytkowników i sąsiadów,
- zużycie wody z wodociągów gminnych zgodnie z warunkami ZMWiKW w Węgrowie,
- zaopatrzenie na energię elektryczną zgodnie z warunkami PGE.

Planowane zagospodarowanie terenu działki ewid. nr 143

- 10 budynków mieszkalnych ze szczelnymi zbiornikami na ścieki na osobnych, wydzielonych działkach o powierzchni 10 ar
- droga dojazdowa do działek,
- północny kraniec działki przy rzece Liwiec nad którą wykształca się las łęgowy, przechodzący następnie (w kierunku południowym) w głównie sosnowe nasadzenie - bez zmian w stosunku do stanu obecnego,
- obszar przy drodze - budynki gospodarcze, użytkowane wcześniej przez azyl dla psów - teren zostanie we własności Wnioskodawcy.

Rysunek. Planowane zagospodarowanie terenu z podziałem na 10 działek budowlanych o powierzchni 1000 m² (źródło: opracowanie własne, podkład mapowy <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

2. Opis elementów przyrodniczych objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia

2.1. Opis elementów przyrodniczych obszaru NATURA 2000 Dolina Liwca PLB140002

Obszar NATURA 2000 Dolina Liwca PLB140002 został zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2004, Nr 229, poz. 2313).

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Niektóre odcinki rzeki mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia.

Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łągi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne. Na terenie obszaru znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych (48 ha i 70 ha) oraz trzeci kompleks stawów rybnych w Mordach. W latach 1992 i 1993 najcenniejsze pod względem ornitologicznym fragmenty doliny zostały zmeliorowane.

Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EEWG występujące na tym obszarze:

1. Brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*)
2. Zimorodek zwyczajny (*Alcedo atthis*)
3. Cyraneczka zwyczajna (*Anas crecca*)
4. Krzyżówka zwyczajna (*Anas platyrhynchos*)
5. Cyranka (*Anas querquedula*)
6. Gęś białoczelna (*Anser albifrons*)
7. Gęgawa (*Anser anser*)
8. Gęś zbożowa (*Anser fabalis*)
9. Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*)
10. Głowienka zwyczajna (*Aythya ferina*)
11. Czernica (*Aythya fuligula*)
12. Bąk zwyczajny (*Botaurus stellaris*)
13. Dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)
14. Sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*)
15. Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*)
16. Rybitwa białoskrzydła (*Chlidonias leucopterus*)
17. Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*)
18. Bocian biały (*Ciconia ciconia*)
19. Bocian czarny (*Ciconia nigra*)
20. Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)
21. Derkacz (*Crex crex*)
22. Łabędź niemy (*Cygnus olor*)
23. Dzieciół czarny (*Dryocopus martius*)
24. Ortolan (*Emberiza hortulana*)
25. Łyska zwyczajna (*Fulica atra*)
26. Kszyk (*Gallinago gallinago*)
27. Kokoszka zwyczajna (*Gallinula chloropus*)
28. Żuraw (*Grus grus*)
29. Gąsiorek (*Lanius collurio*)
30. Mewa śmieszka (*Larus ridibundus*)
31. Rycyk (*Limosa limosa*)
32. Lerka (*Lullula arborea*)
33. Podróżniczek (*Luscinia svecica*)
34. Kulik wielki (*Numenius arquata*)
35. Batalion (*Philomachus pugnax*)
36. Siewka złota (*Pluvialis apricaria*)
37. Perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*)
38. Perkoz rdzawoszyi (*Podiceps grisegena*)
39. Perkoz zausznik (*Podiceps nigricollis*)
40. Zielonka (*Porzana parva*)
41. Kropiatka (*Porzana porzana*)
42. Wodnik zwyczajny (*Rallus aquaticus*)
43. Remiz (*Remiz pendulinus*)
44. Rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*)
45. Samotnik (*Tringa ochropus*)

46. Krwawodziób (*Tringa totanus*)

47. Czajka (*Vanellus vanellus*)

Występuje tu co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla, co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: cyraneczka, cyranka, czernica, czajka, kulik wielki (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), brodziec piskliwy, rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują perkoz rdzawoszyi, bocian biały, krzyżówka, błotniak stawowy, derkacz, sieweczka rzeczna, kszyk, rybitwa czarna, podróżniczek, strumieniówka, ortolan. W okresie wędrówek występują w stosunkowo dużej liczbie gęsi zbożowa i białoczelna: gęś białoczelna do 4 500 osobników (C7).

Głównym zagrożeniem dla obszaru są melioracje, powodujące osuszenie terenu.

Przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000 zgodnie z obecnie obowiązującym Standardowym Formularzem Danych (SDF) są następujące gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Directive on Wild Birds), wielokrotnie zmienianej i ostatecznie ujednoczonej do obecnie obowiązującej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r.:

1. Bocian biały (*Ciconia ciconia*)
2. Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)
3. Derkacz (*Crex crex*)
4. Żuraw (*Grus grus*)
5. Siewka złota (*Pluvialis apricaria*)
6. Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*)
7. Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*)
8. Gęgawa (*Anser anser*)
9. Cyraneczka (*Anas crecca*)
10. Cyranka (*Anas querquedula*)
11. Czajka (*Vanellus vanellus*)
12. Kszyk (*Gallinago gallinago*)
13. Rycyk (*Limosa limosa*)
14. Kulik wielki (*Numenius arquata*)
15. Brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*)
16. Remiz (*Remiz pendulinus*)
17. Dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)

2.2. Opis elementów przyrodniczych obszaru NATURA 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032

Obszar NATURA 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 został zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE) [Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 33 str. 146].

Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru:

- 2330 Wydmy Śródlądowe z murawami napiaskowymi
- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych za zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek
- 6120 Ciepłolubne Śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)
- 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EEWG występujące na tym obszarze:

- rośliny
  - Starodub łąkowy (*Angelica palustris*)
- bezkręgowce
  - Zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*)
  - Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)
  - Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*)
  - Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*)
  - Skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*)
  - Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*)
  - Poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*)
- płazy
  - Kumak nizinny (*Bombina bombina*)
  - Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)
- ssaki
  - Bóbr europejski (*Castor fiber*)
  - Wydra europejska (*Lutra lutra*)
- ryby
  - Koza pospolita (*Cobitis taenia*)
  - Głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*)
  - Minóg europejski (*Eudontomyzon mariae*)
  - Piskorz (*Misgurnus fossilis*)
  - Różanka europejska (*Rhodeus sericeus amarus*)
  - Boleń pospolity (*Aspius aspius*)
  - Koza złotawa (*Sabanejewia aurata*)

Zgodnie z informacjami zawartymi w obecnie obowiązującym Standardowym Formularzu Danych (SDF) **przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000** są następujące siedliska przyrodnicze:

a) siedliska przyrodnicze:

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetum*)
- 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)
- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*

b) gatunki roślin i zwierząt:

- Starodub łąkowy (*Angelica palustris*)
- Bóbr europejski (*Castor fiber*)
- Wydra europejska (*Lutra lutra*)
- Kumak nizinny (*Bombina bombina*)
- Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)
- Koza pospolita (*Cobitis taenia*)
- Piskorz (*Misgurnus fossilis*)
- Różanka europejska (*Rhodeus sericeus amarus*)
- Boleń pospolity (*Aspius aspius*)
- Skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*)
- Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*)
- Poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*)
- Zatoczek łamliwy (*Anisus vorticulus*)
- Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)
- Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*)
- Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*)

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 stanowi teren jednego z największych dopływów rzeki Bug. Liwiec początek bierze w rozległej, zatorfionej niecce będącej najprawdopodobniej dawnym jezorem lodowca. Do lat II połowy XX w. znajdował się tu jeden z największych w Polsce kompleksów torfowisk niskich typu dolinowego noszący nazwę Bagna Klimonty lub Torfowisko Klimonty, który zmeliorowano i zamieniono na łąki. Liwiec płynie przez teren o konfiguracji falistej i pagórkowatej, przecinając obszar morenowy w okolicach Kisielan i Mokobód koło Siedlec. Podłoże rzeki jest bardzo urozmaicone, na przemian piaszczyste, żwirowe, gliniaste i zamulone. Wielokrotnie podejmowano próby regulacji koryta, ale zmieniono je jedynie w górnym i częściowo w środkowym biegu. Na odcinku od Pogorzela do ujścia Liwiec płynie naturalnym, zmiennym co do głębokości i szerokości korytem, tworząc liczne meandry. W dolnym odcinku występują liczne wyspy, śródrzeczne płycizny, łąchy, plaże i starorzecza. W dolinie dominują użytki zielone tworzące mozaikę z lasami łągowymi, olsami, zaroślami wierzbowymi oraz szuwarami. Krajobraz urozmaicają pojedyncze drzewa i ich grupy. Lokalnie w wielu miejscach postępuje wtórne zabagnienie i obserwowana jest dynamiczna regeneracja naturalnej roślinności. Czynnikiem stymulującym te procesy jest zaprzestanie użytkowania oraz działalność bobrów. Istotnym elementem doliny są kompleksy stawów rybnych w Klimontach, Czepielinie, Jarnicach, Golicach i Siedlcach oraz zalew w Węgrowie.

Dolina Liwca to cenny krajobrazowo i przyrodniczo kompleks przestrzenny różnych środowisk reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinie rzecznej i warunkujący ściśle określone zespoły roślin i zwierząt. Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są lasy łąkowe (*91E0). Najpospolitszymi i zajmującymi największe powierzchnie są łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum* (*91E0-3). Najlepiej wykształcone i reprezentatywne zarówno pod względem składu gatunkowego, jak i struktury łągi olszowo-jesionowe występują w obrębie kompleksu stawów rybnych w Klimontach, w okolicy Jarnic oraz Grodziska. W środkowym i dolnym odcinku Liwca wzrasta stopniowo udział i reprezentatywność nadrzecznych łąg wierzbowych *Salicetum albo-fragilis* (*91E0-1). Największe i najcenniejsze fragmenty tych lasów znajdują się poniżej Urli i Barchowa (gminy: Jadów i Lochów). W dolnym odcinku Liwca wzrasta liczba starorzeczy (3150). Te naturalne zbiorniki wodne, których są wynikiem erozyjnej i akumulacyjnej działalności rzeki zmieniającej często swoje koryta w granicach tarasu zalewowego. Starorzecza w obrębie obszaru są zróżnicowane pod względem wieku i kształtu. Znacznie rzadziej występują w formie wydłużonych rynien bocznych. Ich

głębokość wynosi średnio 0,5-2 m. Strome i wklęsłe brzegi tych zbiorników porastają gatunki wierzby *Salix*, topole *Populus* oraz olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Wypukłe, niskie i płaskie brzegi zasiedla roślinność namuliskowa i szuwarowa, przechodząca w zewnętrzny pas zarośli, zadrzewień lub łąk. Dna najstarszych starorzeczy znajdujących się w zasięgu wód powodziowych, pokryte są osadami pochodzenia organicznego z domieszką frakcji mineralnych. Zbiorniki leżące poza zasięgiem wód powodziowych wysłane są mułem organicznym, którego zasadniczym składnikiem jest detrytus roślinny. Pospolite w obrębie obszaru są zróżnicowane pod względem fizjonomii i składu gatunkowego, nitrofilne niżowe nadrzeczne ziołorośla okrajkowe (6430.3). Tworzą one wąskie pasy o różnej długości, rozmieszczone niemal na całym terenie. Pod względem fitosocjologicznym wyróżniono tu trzy grupy ziołorośli: okrajkowe zbiorowiska welonowe porastające bezpośrednio obrzeża koryta rzeki Liwiec, reprezentowane 27 przez fitocenozy kianianki pospolitej i kielisznika zwyczajnego *Cuscuta-Calystegietum sepium* oraz pospolite w dolinie ziołorośla kielisznika zaroślowego i wierzbownicy kosmatej *Calystegio-Epilobietum hirsuti*, pokrzywy i kielisznika zwyczajnego *Urtico-Calystegietum sepium* oraz kielisznika zwyczajnego i sadzka konopiastego *Calystegio-Eupatorietum*. Występują przede wszystkim wzdłuż rowów melioracyjnych. Poza tym, spotkać je można na brzegach łągów olszowo-jesionowych *Fraxino-Alnetum*, zarośli wierzbowych oraz starorzeczy. W ich składzie gatunkowym pojawiają się gatunki przechodzące ze zbiorowisk kontaktowych. W obrębie doliny Liwca znaczący udział w krajobrazie mają łąki reprezentujące wszystkie wyższe jednostki syntaksonomiczne w obrębie klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Do najcenniejszych należą łąki świeże ekstensywnie użytkowane należące pod względem fitosocjologicznym do klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Do najcenniejszych należą ekstensywnie użytkowane łąki rajgrasowe *Arrhenatherion elatioris* (6510-1) zróżnicowane pod względem wilgotności i żyzności podłoża na kilka podzespołów oraz łąki wiechlinowo-kostrzewowe *Poa-Festucetum rubrae* (= zbiorowisko *Festuca rubra* i *Poa pratensis*) (6510-2). Obszar to jedno z centrów występowania w województwie wydry *Lutra lutra* (1335) i bobra *Castor fiber* (1337). Po Dolinie Bugu jest to najważniejsza w województwie ostoja staroduba łąkowego *Ostericum palustre* (1617). Dolina Liwca to jedna z najważniejszych ostoi dla populacji: poczwarówek - zwężonej *Vertigo angustior* (1014) i jajowatej *Vertigo moulinsiana* (1016) oraz skójki gruboskorupowej *Unio carassus* (1032). Stwierdzono tu również zatoczkę łamliwego *Anisus vorticulus* (4056).

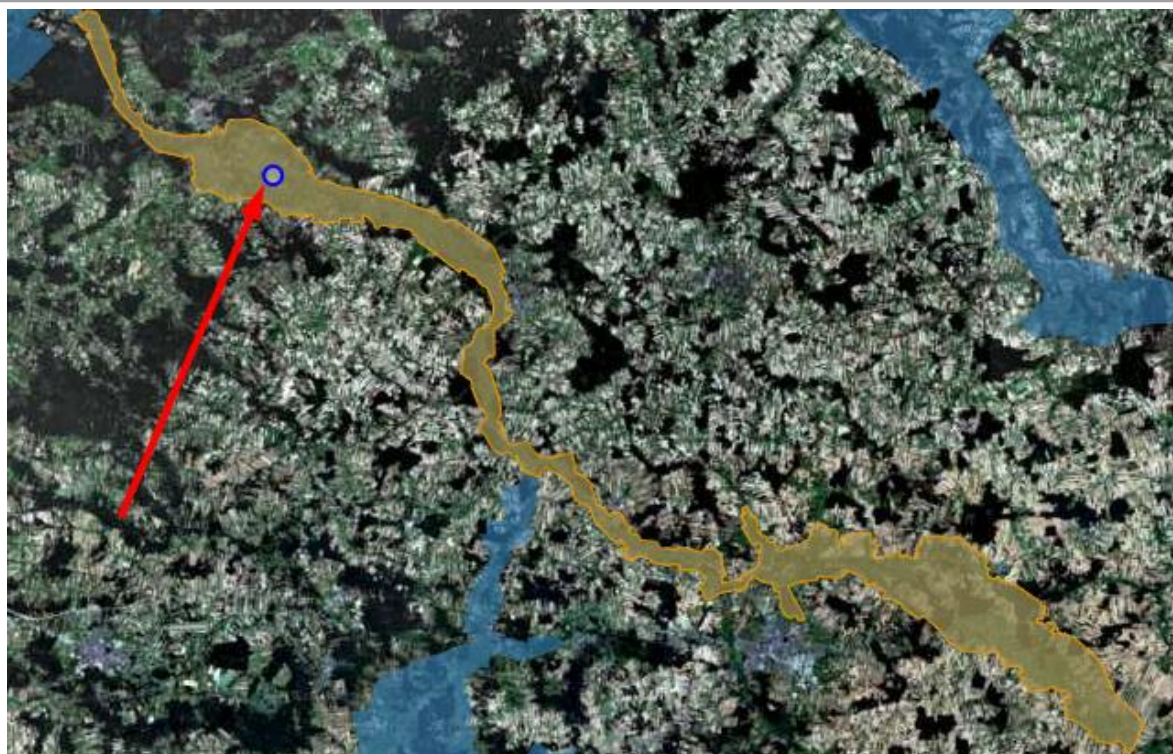
3. Szczegółowa analiza wpływu planowanego przedsięwzięcia na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony obszaru NATURA 2000

Na obszarze działki inwestycyjnej nr 143 występują tereny prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- NATURA 2000 Obszary Specjalnej Ochrony - Dolina Liwca PLB140002 (całościowo),
- NATURA 2000 Specjalne Obszary Ochrony - Ostoja Nadliwiecka (fragmentarycznie).

Obszar realizacji planowanej inwestycji tj. budowy zespołu domów mieszkalnych leży w obszarze NATURA 2000 Obszary Specjalnej Ochrony - Dolina Liwca PLB140002 oraz w sąsiedztwie NATURA 2000 Specjalne Obszary Ochrony - Ostoja Nadliwiecka.

Obszar NATURA 2000 - Dolina Liwca PLB140002 posiada powierzchnię równą **27 431,51 ha**. Powierzchnia działki inwestycyjnej w obszarze chronionym wynosi 3,1719 ha. **Powierzchnia obszaru realizacji w obszarze chronionym 1,21 ha. Przedsięwzięcie zajmuje około 0,004% powierzchni Natura 2000.**

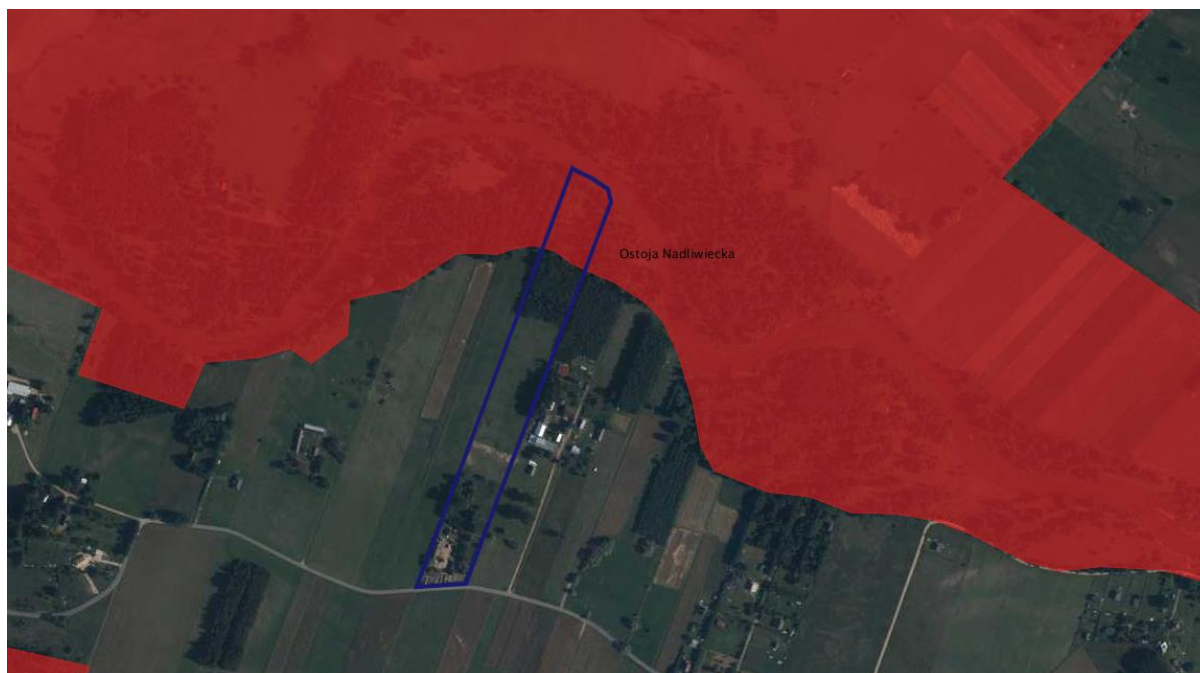
Rysunek. Położenie planowanej inwestycji na tle obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 (źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Obszar NATURA 2000 - Ostoja Nadliwiecka PLH140032 posiada powierzchnię równą **13 622,7 ha**. Powierzchnia działki inwestycyjnej w obszarze chronionym wynosi 0,632436 ha (około 0,0046% powierzchni Natura 2000). **Obszar realizacji przedsięwzięcia nie pokrywa się z obszarem Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.**

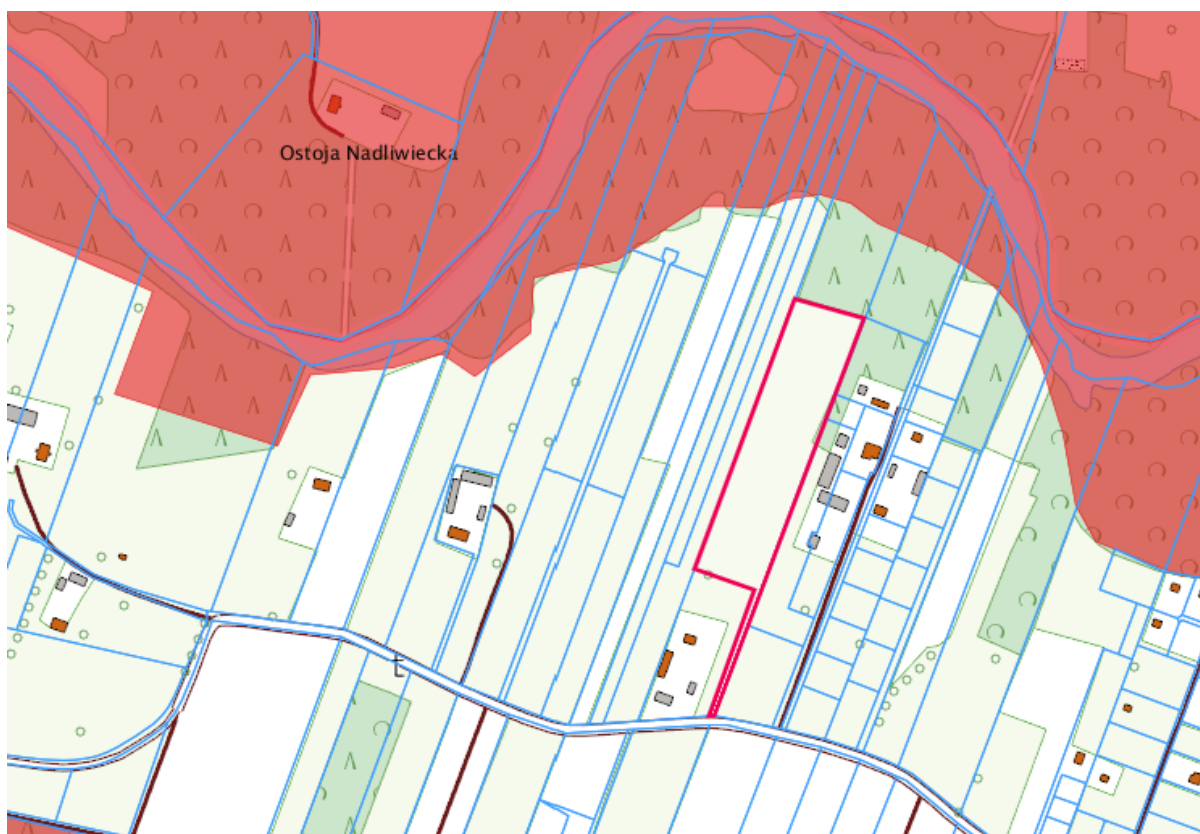
Rysunek. Położenie planowanej inwestycji na tle obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Powierzchnia pokrycia działki inwestycyjnej z obszarem Natura 2000 - 6324,36 m².

Rysunek. Pokrycie działki inwestycyjnej z obszarem Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Obszar realizacji przedsięwzięcia nie pokrywa się z obszarem Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

Rysunek. Położenie obszaru realizacji planowanej inwestycji na tle obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Wyniki przeprowadzonej obserwacji na obszarze realizacji przedsięwzięcia oraz w obszarze sąsiednim

Na terenie działki 143, zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją przyrodniczą, stwierdzono następujące gatunki roślin naczyniowych:

1. *Acer platanoides* – klon zwyczajny
2. *Achillea millefolium* – krwawnik pospolity
3. *Alopecurus pratensis* – wyczyniec łąkowy
4. *Anemone ranunculoides* – zawilec żółty
5. *Antriscus silvestris* – trybula leśna
6. *Arrhenatherum elatius* – rajgras wyniosły
7. *Artemisia vulgaris* – bylica pospolita
8. *Bellis perennis* – stokrotka zwyczajna
9. *Betula pendula* – brzoza brodawkowata
10. *Caltha palustris* – kniec błotna
11. *Capsella bursa-pastoris* – tasznik pospolity
12. *Cardamine pratense* – rzeżucha łąkowa
13. *Carex sp.* – turzyca
14. *Chelidonium majus* – glistnik jaskólcze ziele
15. *Corylus avellana* – leszczyna pospolita
16. *Cynoglossum officinale* – ostrzeń pospolity
17. *Ficaria verna* – ziarnopłon wiosenny
18. *Filago arvensis* – niciennica polna
19. *Fraxinus excelsior* – jesion wyniosły
20. *Galeobdolon luteum* – gajowiec żółty
21. *Galium aparine* – przytulia czepna
22. *Geranium pratense* – bodziszek łąkowy
23. *Lamium album* – jasnota biała
24. *Lamium purpureum* – jasnota purpurowa
25. *Larix decidua* – modrzew zwyczajny
26. *Lolium perenne* – życica trwała
27. *Lotus corniculatus* – komonica zwyczajna
28. *Medicago lupulina* – lucerna nerkowata
29. *Myosotis arvensis* – niezapominajka polna
30. *Myosoton aquaticum* – kościenica wodna
31. *Padus avium* – czeremcha zwyczajna
32. *Pinus sylvestris* – sosna zwyczajna
33. *Plantago lanceolata* – babka lancetowata
34. *Plantago major* – babka zwyczajna
35. *Poa annua* – wiechlina roczna
36. *Poa pratense* – wiechlina łąkowa
37. *Polygonum aviculare* – rdest ptasi
38. *Populus tremula* – topola osika
39. *Potentilla intermedia* – pięciornik pośredni
40. *Ranunculus acris* – jaskier ostry
41. *Ranunculus arvensis* – jaskier łąkowy
42. *Rubus caesius* – jeżyna popielica
43. *Rumex hydrolapathum* – szczaw lancetowaty
44. *Salix alba* – wierzba biała
45. *Salix caprea* – wierzba iwa
46. *Salix cinerea* – łoża
47. *Salix fragilis* – wierzba krucha
48. *Solidago serotina* – nawłóć późna

49. *Sonchus arvensis* – mlecz polny
50. *Stellaria media* – gwiazdnica pospolita
51. *Tanacetum vulgare* – wrotycz pospolity
52. *Taraxacum officinale* – mniszek lekarski
53. *Trifolium pratense* – koniczyna łąkowa
54. *Trifolium repens* – koniczyna biała
55. *Urtica dioica* – pokrzywa zwyczajna
56. *Veronica chamaedrys* – przetacznik ożankowy
57. *Veronica persica* – przetacznik perski
58. *Vicia angustifolia* – wyka wąskolistna
59. *Vicia cracca* – wyka ptasia
60. *Vicia sepium* – wyka płotowa
61. *Viola canina* – fiołek psi

Spis nie zawiera gatunków typowo ogrodowych, rosnących na terenie zabudowań.

Siedliskiem Natura 2000 jakie wykształca się na terenie działki 143, lecz **poza terenem inwestycji** jest łąg wierzbowy z dużą ilością czeremchy zwyczajnej *Padus avium*. Właściwe siedlisko zajmuje obszar nad samą rzeką (pas kilkunastu metrów). Oddalając się od rzeki przechodzi w zadrzewienia z brzozą a następnie z dominującą sosną. Ponadto na części terenu wykształca się łąka świeża.

Tabela. Siedliska występujące na obszarze badań

Nazwa siedliska	Nazwa
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

Na terenie działki 143 i w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono następujące gatunki ptaków. Gwiazdką (*) oznaczono gatunki obserwowane na działce 143.

1. *Accipiter nisus* – krogulec zwyczajny
2. *Alauda arvensis* – skowronek zwyczajny
3. *Asio otus* – uszatka zwyczajna*
4. *Chloris chloris* – dzwonek zwyczajny
5. *Certhia familiaris* – pełzacz leśny*
6. *Ciconia ciconia* – bocian biały
7. *Coccothraustes coccothraustes* – grubodziób zwyczajny
8. *Corvus cornix* – wrona siwa
9. *Corvus frugilegus* – gawron*
10. *Cyanistes caeruleus* – modraszka zwyczajna*
11. *Delichon urbicum* – oknówka zwyczajna*
12. *Dendrocoptes medius* – dzięcioł średni*
13. *Dryocopus martius* – dzięcioł czarny
14. *Emberiza citrinella* – trznadel zwyczajny
15. *Erithacus rubecula* – rudzik
16. *Fringilla coelebs* – zięba zwyczajna
17. *Garrulus glandarius* – sójka zwyczajna
18. *Hirundo rustica* – jaskółka dymówka*
19. *Parus major* – bogatka zwyczajna*
20. *Passer domesticus* – wróbel domowy*
21. *Perdix perdix* – kuropatwa zwyczajna
22. *Pica pica* – sroka zwyczajna
23. *Serinus serinus* – kulczyk
24. *Streptopelia decaocto* – sierpówka*
25. *Strix aluco* – puszczyk zwyczajny*
26. *Sturnus vulgaris* – szpak zwyczajny

Najwięcej ptaków gromadzi się (również gniazduje) w budynkach gospodarczych gdzie wcześniej funkcjonował azyl dla zwierząt. Są to liczne sikory bogatki, wróble oraz jaskółki.

Żerujących ptaków nie obserwowano na działce 143. Na sąsiednich działkach 131, 125/8, 125/9, 125/4 oraz 125/5 obserwowano bociany białe oraz liczące po kilkanaście osobników stadka gawronów (5–15 osobników). Na wspomnianych działkach wykształca się typowa roślinność łąkowa, bogactwo gatunkowe jest większe niż na środkowej części działki 143 gdzie planowana jest inwestycja. Teren na obszarze sąsiadującym z działką 143 ma nieco wilgotniejszy charakter. Pojawiają się tam gatunki charakterystyczne dla łąk świeżych, których poza wyjątkami brak na działce 143.

Bazą pokarmową dla ptaków są gatunki nasion oraz ich owoce a także drobne bezkręgowce żyjące w takich miejscach. Cechami roślinności ważnymi dla ptaków pól i łąk są: wysokość roślin, zróżnicowanie wysokości, giętkość lub sztywność roślin, wolna przestrzeń pomiędzy roślinami, obecność kęp roślinności a także intensywność i terminy wypasu, sposób zgrzyzania roślin przez zwierzęta, możliwość rozdeptywania gniazd naziemnych. Zarówno baza pokarmowa jak zróżnicowanie roślin są dla ptaków łąkowych i wodno-błotnych wyraźnie lepsze poza działką 143.

Identyfikacja pozostałych przedstawicieli fauny zaobserwowanych na obszarze badań:

- herpetofauna:
  - traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*),
  - jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*).
- teriofauna:
  - sarna europejska (*Capreolus capreolus*).

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Tabela. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 występujących w obszarze planowanej inwestycji na działce ewid. nr 143

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
Zgodnie z Załącznikiem Nr 11 do Zarządzenia Nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 3825]			
A031 Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	D02.01.01 Linie elektryczne i telefoniczne A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie.		D02.01.01 Ze względu na wysoki odsetek gniazd zakładanych na słupach energetycznych (ponad 90%) istnieje niebezpieczeństwo porażenia prądem osobników dorosłych oraz piskląt. Niezbędne więc staje się montowanie platform, tym bardziej, że odnotowuje się wzrost liczby par w graniach ostoi. A02.03 Zamiana łąk zalewowych na grunty orne, połączona z intensyfikacją zabiegów agrotechnicznych. J02.01 Nadmierne przesuszenie łąk i pastwisk wynikające przede wszystkim z przeprowadzonych zabiegów

	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	E06.02 Odbudowa, remont budynków. C03.03 Produkcja energii wiatrowej.	melioracyjnych. A04.03 Zmiany w użytkowaniu prowadzące do zarastania otwartych łąk i pastwisk w pobliżu starorzeczy, stanowiących żerowiska. Sukcesja drzew i krzewów wynikająca z zaprzestania stosowania dotychczasowych form gospodarowania, głównie koszenia łąk i wypasu pastwisk. E06.02 Wymiana pokryć dachowych w wyniku której niszczone są gniazda posadowione na dachu. C03.03 Lokalizowanie farm wiatrowych w obszarze oraz w jego sąsiedztwie.
Zgodnie z Załącznikiem Nr 12 do Zarządzenia Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 3827]			
91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo - fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso – incanae), olsy źródliskowe	B02.02 Wycinka lasu I01 Obce gatunki inwazyjne B02 Gospodarka leśna, użytkowanie lasów		B02.02 Wycinka lasu –zagrożeniem w obrębie obszaru Natura 2000 jest wycinanie fragmentów łąg pod zabudowę jednorodzinna i letniskową oraz w ramach prac utrzymaniowych rzek. I01 Obce gatunki inwazyjne – wkraczanie gatunków obcych geograficznie, między innymi z rodzaju niecierpek Impatiens, klon jesionolistny Acer ngundo. B02 Gospodarka leśna, użytkowanie lasów – hodowla i eksploatacja drzewostanów wiąże się z szeregiem zabiegów między innymi: trzebieże, zręby, sztuczne nasadzenia, zrywka drewna. W ich wyniku dochodzi do bezpośredniego niszczenia fitocenozy lasów łągowych. Tym samym zachodzący w sposób naturalny proces powolnego dojrzewania fitocenozy leśnych, zostaje cyklicznie powstrzymany przez człowieka na jednym z jego etapów. W przypadku łąg, zrąb zupełny stanowi wręcz przerwanie ciągłości ekosystemu leśnego i jego ponowne odradzanie.

	<p>K04.03 Zawleczenie choroby, przenoszenie chorób (chorobowe obumieranie drzew, między innymi jesionu)</p>	<p>E01.03 Zabudowa rozproszona</p> <p>J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - modyfikowanie systemu hydrologicznego, ogólnie</p>	<p>Wielokrotność tego procesu objawia się odtwarzaniem łągu za każdym razem gorszego jakościowo pod względem przyrodniczym. W wyniku gospodarki leśnej brak jest odpowiedniej ilości martwego drewna, tym samym nie występują wszystkie fazy rozkładu drzew stojących i leżących kłód. Drzewostany są ujednolicone wiekowo i przestrzennie. Prace trzebieżowe w okresie wegetacyjnym prowadzą do niszczenia runa, zwłaszcza podczas zrywki drewna. Modyfikacja gospodarki leśnej w dłuższej perspektywie, stopniowo wpłynie na poprawę stanu zachowania siedliska przyrodniczego.</p> <p>K04.03 Zawleczenie choroby, przenoszenie chorób – w ostatnich dekadach dochodziło w obrębie obszaru Natura 2000 do zamierania jesionu. W wielu rejonach sygnalizowane jest zamieranie olszy. W obu przypadkach za ten proces nie odpowiada jeden zidentyfikowany czynnik, lecz zbiór różnych nakładających się w tym samym miejscu i czasie zjawisk, powodujących osłabienie, a następnie obumieranie drzew. W praktyce, nie ma środków i możliwości przeciwdziałających zjawisku masowego obumierania olszy i jesionu, jeśli już takie wystąpi.</p> <p>E01.03 Zabudowa rozproszona – rozwój zabudowy jednorodzinnej i letniskowej, w efekcie czego dochodzi do trwałej zajętości terenu, odwodnienia gruntów, dewastacji strefy brzegowej rzeki oraz utraty siedlisk łągowych, poprzez wycinkę drzew.</p> <p>J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (modyfikowanie systemu hydrologicznego, ogólnie) – przedmiotami ochrony w obrębie obszaru są lasy łągowe. Wszelkie zmiany w systemie hydrologicznym w</p>
--	---	--	--

		<p>K04.05 Szkody wyrządzone przez roślinożerców</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego. Ewolucja biocenotyczna (grądowienie)</p> <p>K01.04 Zatopienie</p>	<p>obrębie doliny rzeki Liwiec, powodujące obniżanie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów oraz zmiany przepływów mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać negatywnie na stan ochrony siedlisk przyrodniczych.</p> <p>K04.05 Szkody wyrządzone przez roślinożerców – położenie obszaru Natura 2000 w obrębie urozmaiconego krajobrazowo i siedliskowo terenu, jakim jest dolina Liwca z mozaiką łąk, szuwarów, zarośli i zadrzewień, otoczona dużymi kompleksami lasów, sprzyja koncentracji zwierzyny płowej w obrębie łągów będących przedmiotem ochrony. Przegęszczenie, może wpływać na zgryzanie młodych drzew, hamując lub eliminując proces naturalnego odnowienia. Również liczna populacja bobra, stanowi zagrożenie dla łągów wierzbowych 91E0.1 i topolowych 91E0.2, poprzez ścinanie drzew i zmniejszanie powierzchni, ogólnie i tak niewielkiej, tych podtypów siedlisk przyrodniczych.</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego, ewolucja biocenozy – obniżenie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów i przesuszenie podłoża siedlisk przyrodniczych 91E0 i 91F0, skutkować będzie grądowieniem. W przypadku siedliska 91T0, eutrofizacja podłoża prowadzić będzie do rozwoju borów świeżych.</p> <p>K01.04 Zatopienie – długotrwałe zalanie prowadzi do drastycznych zmian w strukturze i funkcjach siedlisk przyrodniczych, w przypadku siedliska 91E0 zachodzi proces wymierania drzewostanu. Na terenie obszaru Natura 2000 czynnikami powodującymi zatopienie są: działalność bobrów i wysoki poziom wód gruntowych.</p>
6510 Ekstensywnie	Nie zidentyfikowano	A02 Zmiana sposobu uprawy	A02 Zmiana sposobu uprawy – brak opłacalności wynikającej z

<p>użytkowane niżowe łąki świeże (Arrhenatherion)</p>	<p>zagrożeń.</p>	<p>A03.03 Zaniechanie / brak koszenia</p> <p>A08 Nawożenie (nawozy sztuczne)</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p>	<p>użytkowania łąkowo – pasterskiego, może spowodować zmianę siedlisk łąkowych w grunty orne i wprowadzanie na nie dochodowych upraw.</p> <p>A03.03 Zaniechanie / brak koszenia – brak opłacalności i przemiany ekonomiczno – społeczne, spowodowały zarzucenie lub ograniczenie użytkowania łąkowo - pasterskiego na znacznej powierzchni siedlisk łąkowych w obrębie obszaru Natura 2000.</p> <p>A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) – stosowanie nawozów w celu zwiększenia wydajności produkcyjnej łąk, spowoduje wzrost żyzności wód starorzeczy w wyniku ich spływu oraz zmiany w strukturze i składzie gatunkowym siedlisk łąkowych na korzyść wysokoprodukcyjnych traw.</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – w związku z opisanymi zaburzeniami, istnieje konieczność ekstensywnego użytkowania kośnego siedliska, a zarówno zbyt mała, jak i zbyt duża (a także prowadzona w niewłaściwych terminach) częstotliwość działań ochronnych lub ich zaniechanie, może prowadzić do utraty niektórych jego cech. Potencjalne zagrożenia związane są głównie z zarzuceniem ekstensywnego użytkowania. W przypadku siedliska 3150, nastąpi stopniowe wypłykanie i lądowacenie zbiorników. Siedliska łąkowe, ulegają w chwili obecnej stopniowemu zarastaniu przez drzewa i krzewy</p>
---	------------------	---	--

A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*

Opis gatunku

Jeden z najbardziej znanych gatunków ptaków. Podstawowe wymiary: długość ciała: 95–130 cm, długość dzioba: 16–20 cm, rozpiętość skrzydeł 155–220 cm, masa ciała: 2,3–4,4 kg, wysokość: ok. 80 cm. Upierzenie jest białe z wyjątkiem czarnych lotek. Nogi i dziób u ptaków dorosłych są kwistoczerwone. U ptaków młodocianych – brudnopomarańczowe.

Siedlisko gatunku

Bociany zakładają gniazda głównie w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka - we wsi, na skraju zabudowań lub przy pojedynczych gospodarstwach. Na lokalizację swoich gniazd wybierają w ostatnim

czasie głównie czynne słupy energetyczne. Coraz rzadsze są lokalizacje na drzewach i budynkach. Żerują w najbliższej okolicy gniazda - na łąkach i na polach.

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca

Podczas inwentaryzacji gniazd w roku 2011 wykazano 90 par lęgowych w obszarze. Stan zachowania jest właściwy.

Zagrożenia gatunku

Lokalne żerowiska zagrożone poprzez zaniechanie wykaszanie lub/i wypasu, kolizje z liniami energetycznymi.

Tabela. Cele działań ochronnych na obszarze NATURA 2000

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
A031 Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Utrzymanie liczebności bociana białego na co najmniej aktualnym poziomie wraz z polepszeniem sukcesu lęgowego.
	Poszerzenie wiedzy o gatunku wśród lokalnej społeczności, zwrócenie uwagi na konieczność ewentualnych interwencji w stosunku do zagrożonych lęgów (urzędy gmin, Rejony Energetyczne, Państwowa Straż Pożarna, azyle dla ptaków).
	Utrzymanie żerowisk, dzięki zapobieżeniu zarastania łąk i ich zamiany na grunty orne (w tym promocja Programów Rolno-Środowiskowych).

Na środkowym obszarze działki inwestycyjnej, w miejscu planowanej inwestycji nie stwierdzono miejsc bytowania, rozrodu oraz żerowania ptaków. Ze względu na ubogie w stosunku do sąsiednich obszarów siedlisko oraz sąsiedztwo zabudowań gospodarczych, nie przewiduje się potencjalnych miejsc do budowania gniazd w tym terenie.

Inwestycja nie wpłynie na ptaki żerujące i potencjalnie lęgowe w pobliskim lęgu oraz gniazdujące w budynkach gospodarczych gdzie wcześniej funkcjonował azyl dla zwierząt.

Na obszarze działki nie ma miejsc lęgowych bociana białego. Najbliżej położone gniazda bociana przedstawiono na poniższym rysunku (stan na rok 2020), najbliższe zajęte gniazdo zlokalizowane jest w odległości około 100 m od terenu planowanej inwestycji.

Budowa domków jednorodzinnych nie wpłynie negatywnie na stan populacji bociana, na obszarze inwestycji nie ma gniazd. Teren zajęty przez inwestycję to w większości obszar nie stanowiący dla bociana białego dogodnego miejsca do żerowania. Potencjalnym zagrożeniem mogą być kolizje z liniami energetycznymi. Sposoby minimalizacji strat wśród ptaków to m.in. „ukrywanie“ linii energetycznych (powinny zostać poprowadzone tak nisko, jak tylko pozwalają na to przepisy, za budynkami lub rzędami drzew), tam, gdzie to możliwe, infrastruktura powinna być skomasowana, tj. linie energetyczne należałoby poprowadzić wzdłuż dróg, aby uniknąć przecinania dużych, otwartych przestrzeni. Na etapie projektu przyłączy energetycznych do poszczególnych domów zostaną uwzględnione zabezpieczenia oraz sposoby minimalizujące wpływ oraz zapewniające bezpieczeństwo dla ornitofauny. Na terenie miejscowości Seklak, ze względu na licznie występujące bociany, na słupach energetycznych montowane są specjalne platformy pod bocianie gniazda. Dzięki wyniesieniu przez energetyków gniazd na te specjalne konstrukcje, bociany mogą bezpiecznie rozbudowywać swoje domostwa. Dorosłe ptaki i pisklęta zabezpiecza to przed porażeniem prądem, a przy okazji zapewnia bezpieczeństwo linii energetycznych i ciągłość dostaw dla odbiorców.

● Gniazda zajęte (2020 r.)

✕ Gniazda niezajęte (2020 r.)

Rysunek. Lokalizacja inwestycji w stosunku do najbliższych miejsc gniazdowania bociana białego (źródło: Webmapa wykonana w ramach projektu projektu: LIFE15 NAT/PL/000728 <https://mangomap.com/3bird-radar-system/maps/73890/LIFEciconiaPL-Ochrona-bociana-bia-ego-w-dolinach-rzecznych-wschodniej-Polski-Dane-z-lat-2017-2020>)

Tabela. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe	Zachowanie dotychczasowej powierzchni siedliska oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (między innymi starzenie się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, wzrost ilości martwego drewna).
6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.

91E0* – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Podtyp *91E0.1 Nadrzeczny łęg wierzbowy *Salicetum albo-fragilis*

Łęg reprezentowane przez zbiorowisko *Salicetum albo-fragilis*. W warstwie drzew występują wierzby – biała *Salix alba* i krucha *S. fragilis*, a w podszyciu wierzba trójpręcikowa *Salix triandra*. Jako gatunki towarzyszące pojawiają się tu topole – szara *Populus x canescens* i czarna *Populus nigra*. Bardzo licznie, wręcz masowo występuje klon jesionolistny *Acer negundo*. Do stałych składników runa należą: tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, rzepicha ziemnowodna *Rorippa amphibia*, żywokost lekarski *Symphytum officinale*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, mozga trzciniowata *Phalaris arundinacea* i bluszczyk kurdybanek *Glechoma hederacea*. Łęg ma wyłącznie charakter wąskich pasów zadrzewień

o różnej powierzchni i tworzących układy przestrzenne, wzajemnie się przenikając z innymi zbiorowiskami łągowymi. Stwierdzono go wyłącznie w dolnym odcinku doliny Liwca.

Podtyp *91E0.1 Nadrzeczny łąg topolowy *Populetum albae*

Siedlisko w stanie szczątkowy w obrębie Obszaru. występuje wyłącznie w postaci niewielkich powierzchniowo płatów w dolnej części doliny Liwca. drzewostan budują topole: biała *Populus alba*, szara *Populus x canescens* i czarna *Populus nigra*. W runie występują przede wszystkim gatunki nitrofilne, zwłaszcza z klasy *Artemisietea* zwłaszcza z rzędów – *Glechometalia* i *Convolvuletalia* reprezentowane przez: jasnoty *Lamium*, jeżyny *Rubus* sp., bluszczyka kurdybanka *Glechoma hederacea*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* czy trybula leśna *Anthriscus sylvestris*.

Podtyp *91E0.3 Niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*

W drzewostanie dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa*, której towarzyszy czeremcha zwyczajna *Padus avium*. W przypadku płatów rosnących w uroczysku Klimonty pojawia się: wiąz szypułkowy *Ulmus laevis* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Podszyt budują: porzeczka czerwona *Ribes spicatum*, kruszyna *Frangula alnus*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*, dziki bez czarny *Sambucus nigra* i jeżyny *Rubus*. W różnym stopniu wykształconym runie największy udział mają: czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* (zwłaszcza w przesuszonych płatach), chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, kuklik pospolity *Geum urbanum* i gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*. Z pozostałych gatunków na uwagę zasługują szczawik zajęczy *Oxalis acetosella* i wietlica samicza *Athyrium filix-femina*. W miejscach o zabagnionej glebie pojawiają się: knieć błotna *Caltha palustris*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, gatunki olsowe z klasy *Alnetea glutinosae* i szuwarowe ze związku *Magnocaricion*. W warstwie mszystej rosną na ogół licznie - żurawiec falisty *Atrichum undulatum*, krótkosz pospolity *Brachythecium rutabulum*, płaskomerzyk falisty *Plagiomnium undulatum* oraz wątrobowiec płozik różnolistny *Lophocolea heterophylla*. W obrębie Obszaru występują łągi olszowo-jesionowe zróżnicowane na dwa podzespoły:

- *Fraxino-Alnetum urticetosum*,
- *Fraxino-Alnetum ranunculetosum*,
- *Fraxino-Alnetum chrysosplenietosum*.

Podtyp *91E0.4 Źródłiskowe lasy olszowe na niżu

Bardzo rzadko spotykane siedlisko w obrębie Obszaru i dość niejasnym pod względem syntaksonomicznym statusie. Z pewnością obfite występowanie w runie śledziennicy skrętolistnej *Chrysosplenium alternifolium*, turzycy błotnej *Carex acutiformis* i rzeżuchy gorzkiej *Cardamine amara* odróżniają te fitocenozy od łągów olszowo-jesionowych *Fraxino-Alnetum*. Drzewostan buduje wyłącznie olsza czarna *Alnus glutinosa*. Siedlisko o podsiąkowym typie zasilania. Wymaga kontynuacji badań fitosocjologicznych w obrębie Obszaru.

Stan zachowania siedliska w obszarze: U2

Ranga w obszarze: wysoka

Rozmieszczenie w obszarze: zgodnie z mapą Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 na podstawie wyników monitoringu i raportowania do KE (dane GIOŚ): U2

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*

Ze względu na zalanie znacznych obszarów doliny przez wody wezbraniowe Liwca w 2013 r. właściwe rozpoznanie stanu zachowania siedliska i jego rozmieszczenia w Obszarze, w okresie inwentaryzacji od 17 maja do 31 sierpnia, było niemożliwe do wykonania. Dodatkowym czynnikiem było zalanie łąk w kompleksie Torfowiska Klimonty k. Mordów w wyniku działalności bobrów. Problemy z udrożnieniem kanałów i rowów melioracyjnych trwały do końca września 2013 i były przedmiotem wspólnych prac MZMiUW w Warszawie oddział w Sokołowie Podl. i RDOS w Warszawie, Oddział Terenowy w Siedlcach. Analiza materiałów dokumentacyjnych pozwala stwierdzić, że na terenie obszaru występują dwa podzespoły siedliska:

Podtyp 6510.1 – Łąka rajgrasowa

Siedlisko przyrodnicze reprezentowane przez różne postacie wilgotnościowe łąki rajgrasowej *Arrhenatheretum elatioris*. Pod względem fitosocjologicznym w obrębie Obszaru występuje 6 podzespołów:

- *Arrhenatheretum elatioris typicum*;
- *Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum* ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego;
- *Arrhenatheretum elatioris hreclaeetosum sibirici* ze znacznym udziałem barszczu syberyjskiego;
- *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotenosum*;
- *Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis*;
- *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum*

Podtyp 6510.2 – Łąka wiechlinowo-kostrzewowa

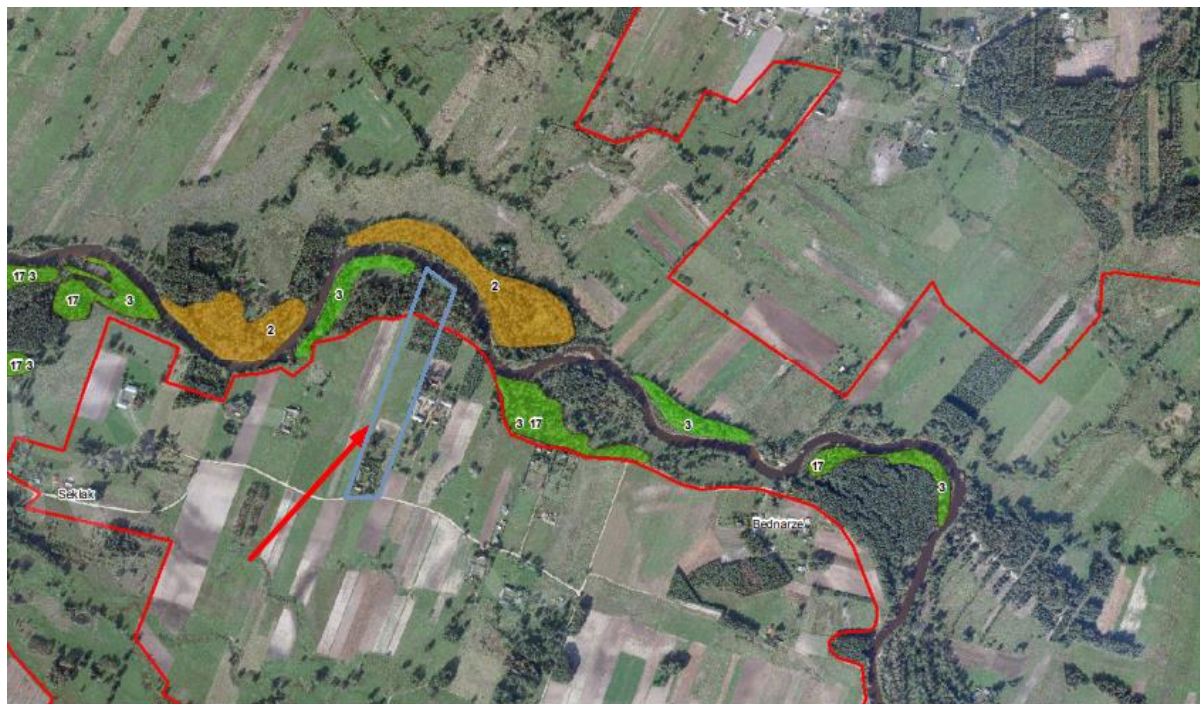
Łąki wiechlinowo-kostrzewowe *Festuca rubra-Poa pratensis*

Stan zachowania w obszarze: nieznan, wymaga badań

Ranga w obszarze: wysoka

Rozmieszczenie w obszarze: niepełne, wymaga badań

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 na podstawie wyników monitoringu i raportowania do KE (dane GIOŚ): U1/U2

Rysunek. Lokalizacja działki inwestycyjnej na tle obszarów działań ochronnych dla Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka (źródło: Załącznik Nr 15 do Zarządzenia Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r., arkusz nr 9)

Planowana inwestycja znajduje się poza obszarami działań ochronnych dla NATURA 2000, gdzie w przypadku łągu 91E0 konieczne jest zachowanie dotychczasowej powierzchni siedliska. W wyniku realizacji inwestycji w niewielkim stopniu zmieni się ogólna powierzchnia siedlisk występujących na obszarze realizacji w stosunku do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 - poniżej 0,2%. (fragment słabo wykształconej łąki świeżej, inwestycja nie spowoduje zniszczenia siedlisk Natura 2000 oraz nie wpłynie na łąki świeże na terenach sąsiednich, użytkowanych i koszonych).

Budowa domków jednorodzinnych ze względu na pobliskie zabudowania nie wpłynie też na integralność płatów siedliska oraz na drożność korytarza ekologicznego i możliwość migracji dużych zwierząt.

Wnioski i podsumowanie - wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej pn. "Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby budowy budynków jednorodzinnych na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak, gmina Korytnica" wykonanej przez mgr Kamila Szczepkę, Kraków 2021 r. stwierdzono:

Terren działki na której ma powstać inwestycja można podzielić na część zadrzewioną (tj. łęg i nasadzenie sosny), następnie teren niskiej roślinności oraz zabudowania gospodarcze. Tereny przyległe to głównie łąki świeże i pola uprawne. Na działce 143 bezpośrednio nad samą rzeką wykształca się łęg będący siedliskiem Natura 2000.

*Mapa terenu: 1 – zabudowania i teren gospodarczy, 2 – roślinność ruderalna, skarpa, 3 – roślinność niska, głównie *Myosotis arvensis* oraz *Filago arvensis*, 4 – obszar o charakterze łąki świeżej, 5 – zadrzewienia z *Pinus sylvestris*, 6 – łęg nadrzeczny.*

Stwierdzono wykorzystywanie przez ptaki sąsiednich łąk jako bazy pokarmowej (bocian biały, gawron, kos). Nie stwierdzono gatunków, które mogłyby na wspomnianym terenie budować gniazda. Nie stwierdzono żerowania na środkowej części działki 143 gdzie stanąć ma 10 domów jednorodzinnych. Powodem jest prawdopodobnie dużo uboższe siedlisko niż w sąsiedztwie oraz bliskość zabudowań gospodarczych – na działce 143 poza fragmentem bliżej terenu zalesionego prawie nie wykształca się bogata w gatunki łąka świeża (Kod Natura 2000: 6510). Na obszarze przyszłej zabudowy nie stwierdzono gniazd ani miejsc dobrych do gniazdowania. Środkowy obszar działki 143 ma częściowo charakter ruderalny. Inwestycja nie wpłynie na ptaki żerujące i potencjalnie łęgowe w pobliskim łęgu. Wpływ i prognozy oddziaływania inwestycji na ptaki związane z łąkami zawarto w poniższych tabelach.

Wpływ inwestycji na ptaki

<i>Żerowanie i baza pokarmowa</i>	<i>Minimalne zmniejszenie bazy pokarmowej na części działki 143</i>
<i>Miejsca lęgowe</i>	<i>Brak wpływu – brak miejsc lęgowych na terenie inwestycji</i>

Prognoza oddziaływania zabudowy na gatunki ląkowe ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Liwca (ocena własna)	
<i>Zmiana powierzchni siedlisk ogółem</i>	<i>Bardzo mała</i>
<i>Integralność – rozdzielanie płatów siedliska</i>	<i>Brak – sąsiedztwo zabudowań gospodarczych rozdziela płaty</i>
<i>Możliwa zmiana liczebności populacji</i>	<i>Brak – obszar inwestycji bardzo mały</i>
<i>Zmiana powierzchni potencjalnego siedliska dla gat. związanych z łąkami I zał. DP</i>	<i>Bardzo mała – poniżej 0.2% w skali obszaru Natura 2000*</i>

*Według SDF Ostoja Nadliwiecka obszar łąk 6510 to 672.17ha. Obszar niskiej roślinności na której stanie zabudowa to około 1 ha. Rzeczywisty ubytek łąk świeżych to mniej niż 0.1%.

Gniazda ptaków i duże nagromadzenie jaskółek oknówek, wróbli, sikor stwierdzono w zabudowaniach, gdzie wcześniej mieścił się azyl dla zwierząt. Inwestycja nie będzie mieć na nie wpływu.

Spośród obserwowanych na sąsiedniej działce podczas prac, żerujących gatunków ptaków w PZO dla obszaru Dolina Liwca wykazano bociana białego. W części Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem dokonano następujących ocen:

<i>Stan populacji</i>	<i>FV</i>
<i>Stan siedliska</i>	<i>U1</i>
<i>Perspektywy ochrony</i>	<i>U1</i>

Ogólny stan ochrony stanowisk i siedlisk oceniono wtedy na U1. Inwestycja nie będzie mieć wpływu na stan populacji bociana białego oraz powyższe wskaźniki. Teren zajęty przez inwestycję to w większości obszar nie stanowiący dla bociana białego dogodnego miejsca do żerowania. Ponadto w skali obszaru i otaczających go pól i łąk jest on bardzo mały.

Podsumowanie: Fragment działki 143 będący miejscem inwestycji nie jest wykorzystywany przez ptaki jako miejsce żerowania i lęgu. Wybierają one miejsca w sąsiedztwie z bogatszą roślinnością a co za tym idzie - bogatszą bazą pokarmową. Inwestycja, poza fragmentem słabo wykształconej łąki świeżej nie spowoduje zniszczenia siedlisk Natura 2000 oraz nie wpłynie na łąki świeże na terenach sąsiednich, użytkowanych i koszonych. Inwestycja ze względu na pobliskie zabudowania na sąsiedniej działce nie wpłynie na drożność korytarza ekologicznego i możliwość migracji dużych zwierząt.

4. Opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na obszar NATURA 2000, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, stałe i chwilowe oddziaływanie na obszar NATURA 2000 oraz przedmioty ochrony

Zamierzenie inwestycyjne nie będzie powodować przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości środowiska na terenie inwestycji oraz na terenach sąsiednich w okresie budowy i funkcjonowania przedsięwzięcia. Ponadto przewidywane emisje do powietrza, oddziaływanie na klimat akustyczny, jak również odprowadzanie ścieków i wytwarzanie odpadów nie powodują trwałych lub długookresowych negatywnych skutków.

Jak wykazano w przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, realizacja przedsięwzięcia spowoduje nie spowoduje zniszczenia czy rozdzielania płatów siedlisk, obszarów żerowania oraz obszarów lęgowych ptaków.

Oddziaływania chwilowe będą występować w trakcie realizacji przedsięwzięcia i będą związane z pracami budowlanymi - pracą sprzętu budowlanego i dowozem materiałów budowlanych - będą dotyczyły emisji spalin i hałasu przez pracujące silniki. Realizacja inwestycji będzie krótkotrwałe oddziaływać na gatunki ptaków w okolicy. Oddziaływanie będzie odbywać się w krótkim okresie, głównie do wybudowania stanu surowego (obecność ciężkiego sprzętu). W późniejszym okresie, gdy domy będą zamieszkałe, oddziaływanie na gatunki ptaków związanych z zadrzewieniami budynkami gospodarczymi dawnego azylu dla zwierząt będzie znikome. Aby zmniejszyć oddziaływanie podczas budowy można tak ułożyć prace, by okres największego hałasu nie przypadał na główny czas lęgowy ptaków czyli okres wiosny.

Oddziaływanie bezpośrednie przedmiotowej inwestycji związane będzie z emisją substancji do powietrza, emisją hałasu z urządzeń i samochodów - na etapie realizacji inwestycji. W trakcie użytkowania oddziaływanie bezpośrednie będą znikome.

Nie przewiduje się oddziaływań pośrednich w wyniku funkcjonowania inwestycji. Nie będzie następować zmiana warunków gruntowo-wodnych poza terenem realizacji. Wody opadowe będą zagospodarowane na terenie działki 143. Utwardzenie terenu wokół planowanej zabudowy będzie minimalne (teren biologicznie czynny na działce ok. 90%).

Oddziaływaniem skumulowanym w wyniku realizacji inwestycji może być dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, przy drodze dojazdowej (zgodnie ze SUiKZP jest to teren o przeznaczeniu pod zabudowę zagrodową i lotniskową).

Przewidywane oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 oraz Ostoja Nadliwiecka PLH140032 oraz ich przedmioty ochrony występujące na terenie planowanej inwestycji, obejmujące bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe i chwilowe oddziaływanie wynikające z istnienia przedsięwzięcia, wykorzystania zasobów środowiska i emisji zestawiono syntetyczne w poniższej tabeli.

Tabela. Zestawienie spodziewanych oddziaływań na obszary Natura 2000 oraz przedmioty ochrony

Element środowiska	Rodzaj oddziaływania					
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	stałe	chwilowe
oddziaływanie na powietrze	w wyniku pracy maszyn budowlanych na etapie realizacji inwestycji brak na etapie funkcjonowania	brak	brak	brak	brak	w wyniku pracy maszyn budowlanych
oddziaływanie na klimat	brak	brak	brak	brak	brak	brak
oddziaływanie na klimat akustyczny	bezpośrednie w wyniku pracy maszyn budowlanych na etapie realizacji inwestycji brak na etapie funkcjonowania	brak	brak	brak	krótkoterminowe na etapie realizacji inwestycji	chwilowe - w wyniku pracy maszyn budowlanych

oddziaływanie związane z poborem wody	bezpośrednie - pobór wody na cele bytowe na etapie funkcjonowania	brak	brak	okoliczne zabudowania również pobierają wodę z wodociągów gminnych	długoterminowe - pobór wody na potrzeby mieszkańców	stałe - stały pobór wody do 5 m ³ /dobę
oddziaływanie związane z wytwarzaniem ścieków	brak ścieków na etapie realizacji inwestycji - na potrzeby pracowników będzie dostarczony toy-toy, który będzie opróżniany przez serwis	pośrednie - ścieki bytowe ze szczelnych zbiorników wywożone na oczyszczalnię ścieków	brak	brak	brak	brak
oddziaływanie na warunki gruntowe i wodne	bezpośrednie - wody opadowe z powierzchni dachu oraz powierzchni utwardzonych będą odprowadzane do ziemi; ścieki gromadzone w szczelnych zbiornikach i wywożone przez uprawnione firmy	brak	brak	brak - odprowadzanie wód opadowych będzie odbywać się w granicy nieruchomości dz. ewid. nr 143	brak	brak
oddziaływanie związane z wytwarzaniem odpadów	bezpośrednie - wytwarzanie odpadów komunalnych na etapie funkcjonowania oraz odpadów budowlanych na etapie budowy	brak	brak	brak	brak	stałe - w wyniku funkcjonowania obiektu
oddziaływanie na rośliny	bezpośrednie - ograniczenie siedlisk o mniej niż 0,2%; brak oddziaływania na obszary sąsiednie	brak	brak	wtórne zwiększenie powierzchni zabudowy - dalsze ograniczenie powierzchni łąk w wyniku potencjalnej dalszej zabudowy terenu	długoterminowe - jedynie w obszarze przekształconym	stałe - w wyniku trwałego przekształcenia terenu
oddziaływanie na zwierzęta	brak - nie zaobserwowano siedlisk zwierząt w	brak	brak	brak	brak	brak

	obszarze i w sąsiedztwie inwestycji					
oddziaływanie na ptaki, głównie bociana białego	brak - na obszarze inwestycji brak miejsc gniazdowania, żerowania ptaków	hałas spowodowany pracami budowlanymi na etapie realizacji inwestycji - pośrednie	brak	zmniejszenie obszaru potencjalnego żerowiska, przy czym przy w obszarze sąsiednim znajdują się tereny z bogatszą roślinnością, bardziej atrakcyjne jako miejsca do żerowania	długoterminowe - zajęcie terenu	stałe
oddziaływanie na dobra kultury	brak	brak	brak	brak	brak	brak
oddziaływanie na krajobraz i powierzchnię ziemi	brak	pośrednie - budynki swoją formą będą nawiązywać do istniejącej zabudowy; nie będą stanowić dominanty krajobrazowej	brak	dowiązanie do istniejącej zabudowy	długoterminowe	stałe
możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak
cele działań ochronnych	brak	brak	brak	brak	brak	brak

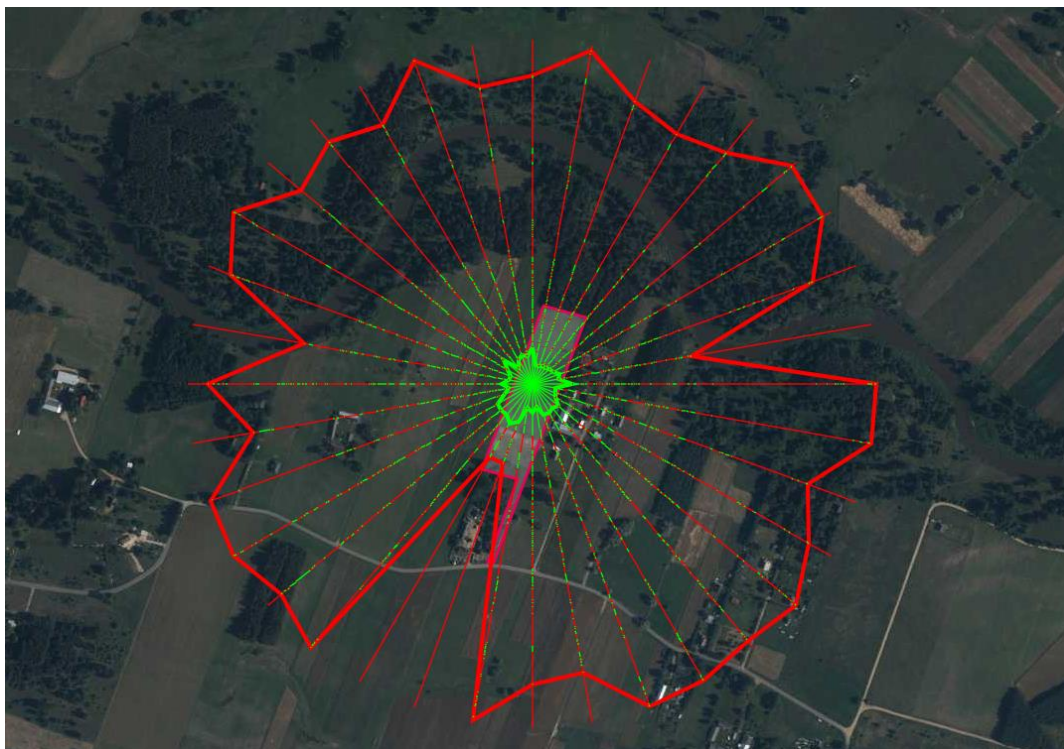
Z przeprowadzonej analizy oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 i Ostoja Nadliwiecka PLH140032 wynika, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na te obszary. Zachowana zostanie maksymalna powierzchnia zieleni w nawiązaniu do istniejących obszarów. Realizacja inwestycji spowoduje zajęcie poniżej 0,2% obszaru powierzchni potencjalnego siedliska dla gat. związanych z łąkami. I zał. DP. Fragment działki 143 będący miejscem inwestycji nie jest wykorzystywany przez ptaki jako miejsce żerowania i lęgu. Wybierają one miejsca w sąsiedztwie z bogatszą roślinnością a co za tym idzie - bogatszą bazą pokarmową. Inwestycja ze względu na pobliskie zabudowania na sąsiedniej działce nie spowoduje fragmentacji siedlisk oraz nie wpłynie na drożność korytarza ekologicznego i możliwość migracji dużych zwierząt.

Planowane przedsięwzięcie nie spowoduje opóźnienia w osiągnięciu celów ochrony obszarów Natura 2000, nie przerwie procesu ich osiągania, nie zaburzy równowagi, rozmieszczenia i zagęszczenia kluczowych gatunków oraz nie zaburzy działania czynników sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu obszaru ochrony.

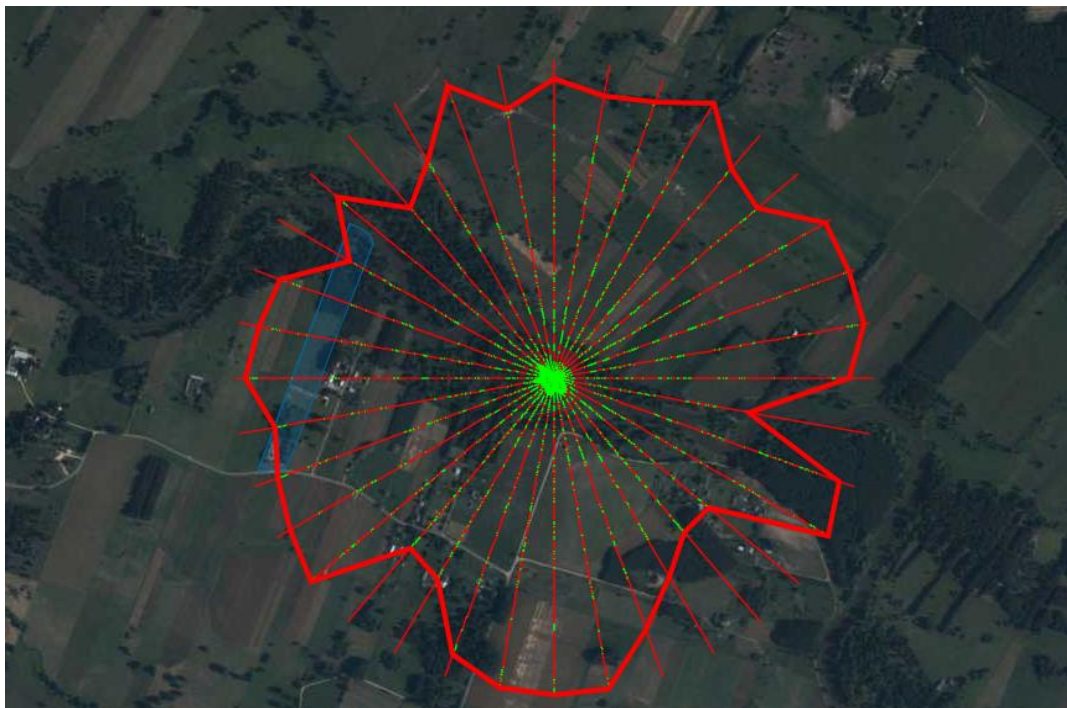

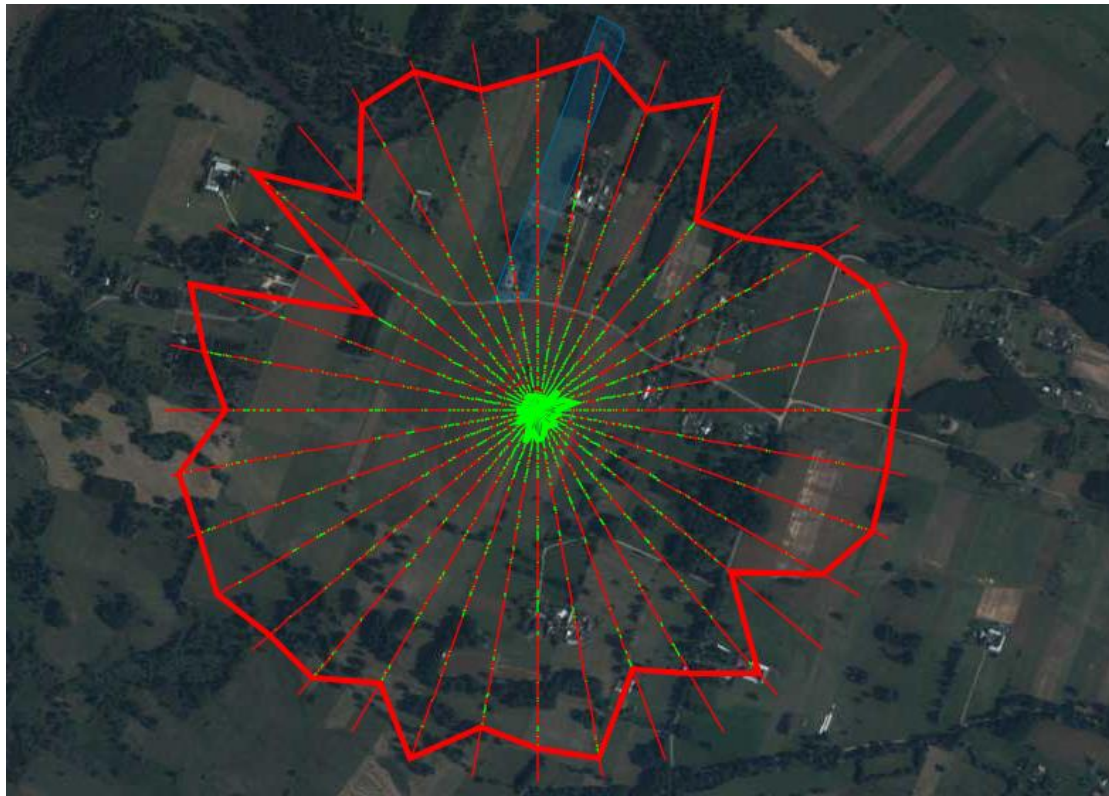
Zielona część promieni koła oznacza obszar widoczny dla obserwatora, a kolor czerwony oznacza obszary niewidoczne. Czerwona gruba linia ogranicza obszar pełnej widoczności. Oznacza to, że obserwator widzi w całości obszar ograniczony grubą zieloną linią oraz nie widzi nic znajdującego się poza grubą czerwoną linią.

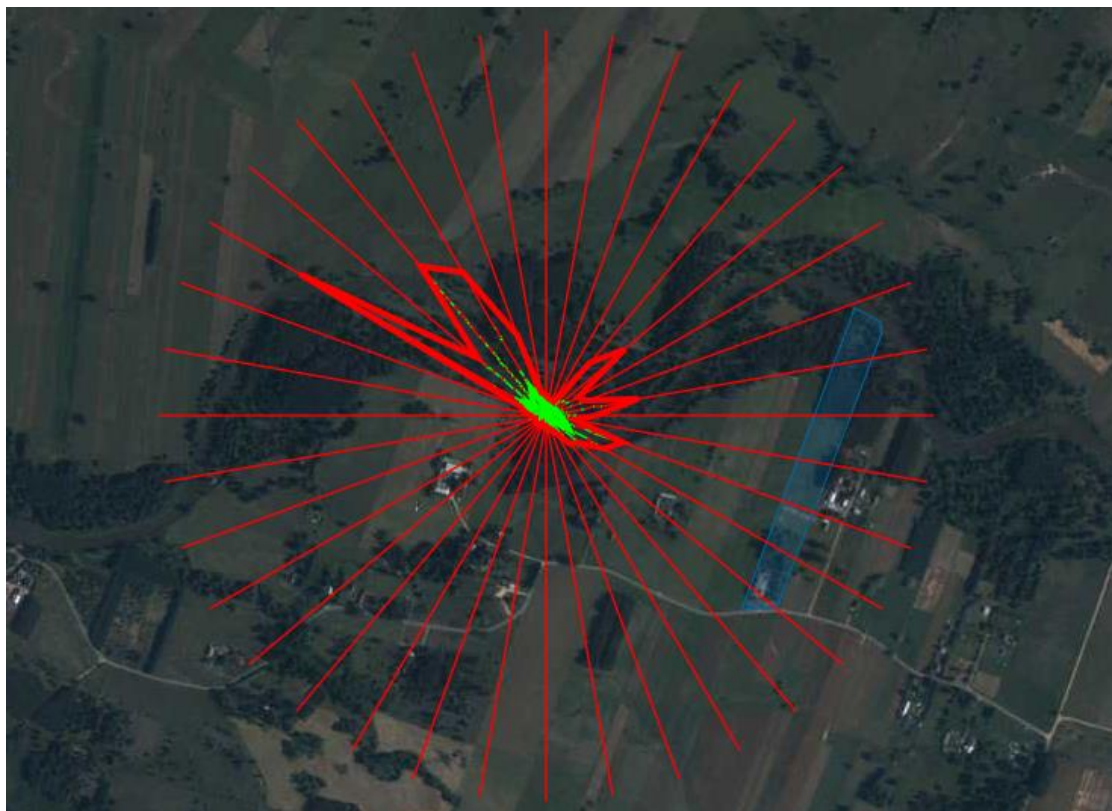
Rysunek. Analiza widoczności obszarowej z pozycji obserwatora w obszarze realizacji, wys. obserwatora względem terenu - 1,7 m (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

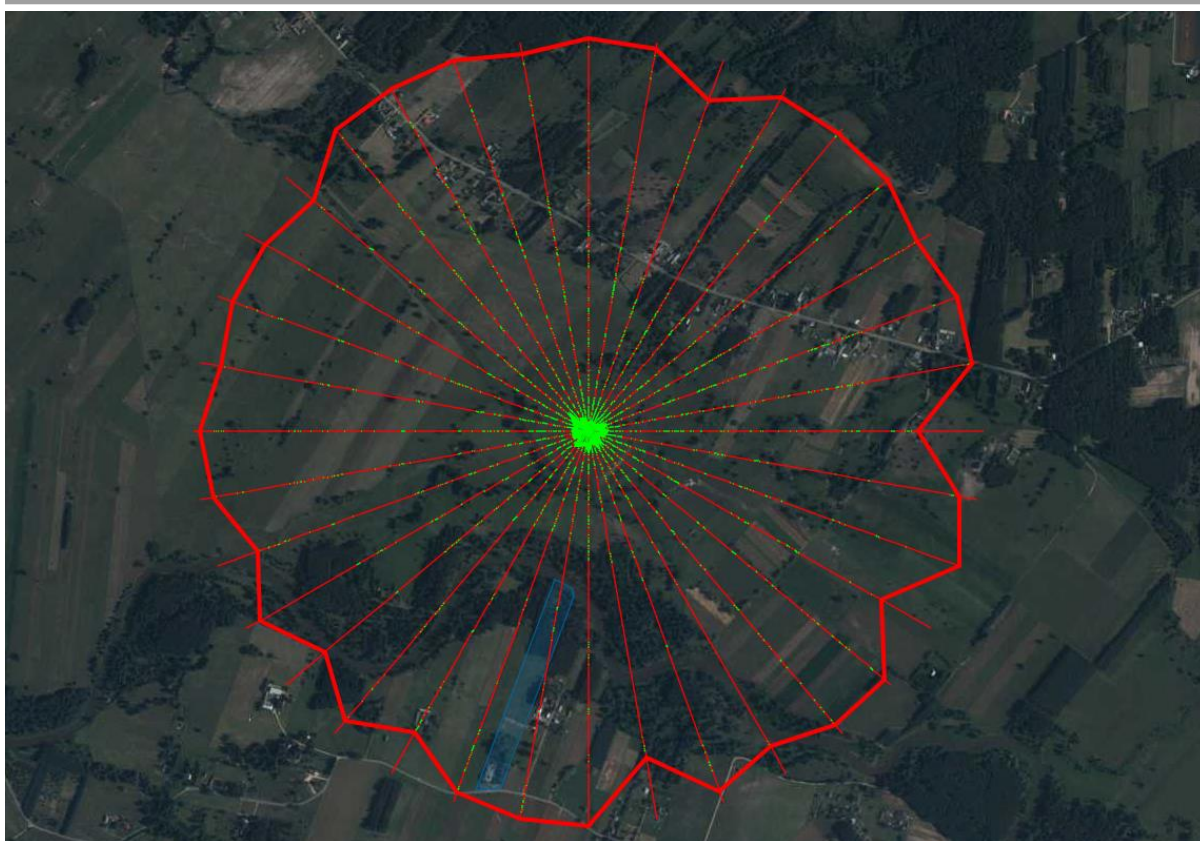
Rysunek. Analiza widoczności obszarowej z pozycji obserwatora z odległości ok. 500 m z kierunku wschodniego, wys. obserwatora względem terenu 1,7 m (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Rysunek. Analiza widoczności obszarowej z pozycji obserwatora z odległości ok. 500 m z kierunku południowego, wys. obserwatora względem terenu 1,7 m (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Rysunek. Analiza widoczności obszarowej z pozycji obserwatora z odległości ok. 500 m z kierunku zachodniego, wys. obserwatora względem terenu 1,7 m (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

Rysunek. Analiza widoczności obszarowej z pozycji obserwatora z odległości ok. 500 m z kierunku północnego, wys. obserwatora względem terenu 1,7 m (źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>)

6. Opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich skuteczność

Projektowana inwestycja ma stosunkowo niewielki rozmiar i będzie możliwa jej realizacja bez szkody dla wartości przyrodniczych obszaru Natura 2000 tj. na zwierzęta, otaczające drzewostany, stosunki wodne najbliższego terenu. Niezależnie od tego Inwestor zastosuje możliwe działania minimalizujące niekorzystne oddziaływania na środowisko. Planowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

Opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko:

- w okresie wykonywania prac budowlanych należy zapewnić użytkowanie sprzętu budowlanego oraz transportowego wyłącznie sprawnego, zabezpieczonego przed wyciekami paliw i olejów,
- prace budowlane wykonywane w trakcie budowy prowadzone będą przy użyciu maszyn do robót ziemnych (np. koparki) oraz wskutek pracy maszyn do transportu (np. samochody dostawcze), które są dopuszczone do wykonywania tego typu robót,
- używany do realizacji inwestycji sprzęt nie będzie charakteryzował się wysokim poziomem emisji hałasu,
- roboty budowlane będą wykonywane w porze dziennej,
- należy stosować materiały i środki bezpieczne dla środowiska naturalnego,
- bezwzględnie ograniczyć powierzchnię zabudowy do niezbędnego minimum.

W czasie trwania budowy i robót wykończeniowych wykonawca będzie:

- utrzymywał teren budowy w należytym stanie,
- podejmował wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm w zakresie ochrony środowiska,

- będzie unikał uciążliwości dla osób lub własności społecznej powstałych w następstwie jego działania, a w szczególności w zakresie bezpieczeństwa.

W czasie użytkowania:

- działania związane z modernizacją budynków mieszkalnych muszą odbywać się w sposób umożliwiający ptakom korzystanie ze swojego siedliska jako obszaru występowania zwierząt w ciągu całego jego życia, w dowolnym stadium jego rozwoju, zarówno w okresie lęgowym, jak i po nim,
- przed przystąpieniem do remontu należy sprawdzić czy nie gnieźdzą się tam ptaki.

Przyjmując realizację przedsięwzięcia w sposób zgodny z przyjętymi założeniami należy stwierdzić, że realizacja planowanego przedsięwzięcia i późniejsze użytkowanie nie będzie w sposób negatywny oddziaływać na środowisko.

7. Przedstawienie zagadnień w formie graficznej i kartograficznej w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczegółowości analizowanych w raporcie zagadnień

W treści "Raportu...".

8. Data sporządzenia raportu, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów

FUNKCJA	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS	DATA
kierownik zespołu autorów	mgr inż. Joanna Stalmach		
członek zespołu autorów	mgr inż. Bożena Bucior		

9. Oświadczenie

Oświadczenie składane na podst. art. 66 ust. 1 pkt 19a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922) o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy.

Ja niżej podpisana JOANNA STALMACH - kierująca zespołem autorów *Raport o oddziaływaniu na obszar NATURA 2000 polegającego na budowie dziesięciu budynków mieszkalnych i dziesięciu zbiorników na nieczystości ciekłe na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak, gmina Korytnica* oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Joanna Stalmach

10. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu

Podstawa prawna opracowania

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922]
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378, 1565, 2127, 2338, z 2021 r. poz. 802, 868]
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471, 1378]
4. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 [Dz. U. 2004, Nr 229, poz. 2313]
5. Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 3825]
6. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 9970]
7. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLH140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016 r. Poz. 6535]
8. Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE) [Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 33 str. 146]
9. Zarządzenie nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 3827]
10. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2014 r. Poz. 9975]
11. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016r. Poz. 2531]
12. Uchwała Nr XXI/96/12 Rady Gminy Korytnica z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Korytnica

Lista wykorzystanych materiałów

1. Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby budowy budynków jednorodzinnych na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak, gmina Korytnica, wyk. mgr Kamil Szczepka, Kraków 2021 r.
2. NATURA 2000 - Standardowy formularz danych dla obszaru PLB140002 Dolina Liwca.
3. NATURA 2000 - Standardowy formularz danych dla obszaru PLH140032 Ostoja Nadliwiecka.
4. Informacje uzyskane od Inwestora.
5. Dane literaturowe.
6. Materiały własne.

11. Załączniki

1. Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby budowy budynków jednorodzinnych na działce nr ewid. 143 w miejscowości Seklak, gmina Korytnica, wyk. mgr Kamil Szczepka, Kraków 2021 r.